21/11/2018

Ι.Μ. Παναγίας Μυρτιάς (Εισοδίων Θεοτόκου) Θέρμος Αιτωλοακαρνανίας

/ Ιερές Μονές

Ο ορθόδοξος διαδικτυακός ιστοχώρος της ΕΝΩΜΕΝΗΣ ΡΩΜΙΟΣΥΝΗΣ (enromiosini.gr) παρουσιάζει την **Ιερά Μονή Παναγίας Μυρτιάς (Εισοδίων Θεοτόκου)**.

Της Μυρτίας, λέγεται από γειτνίασή της με την ομώνυμη κοινότητα. **Βρίσκεται σε απόσταση 20 χιλιομέτρων από το Αγρίνιο προς Θέρμο** κι έχει θέα προς τη λίμνη της Τριχωνίδος. Με τη Μονή ασχολήθηκαν αρκετοί από τους ειδικούς, γιατί με την μακρά ιστορία της προκαλεί το ενδιαφέρον των μελετητών. Μια πρώτη σύντομη παρουσίαση της έκανε το 1897 ο Woodhouse, ενώ το 1928 ο λαογράφος Δημ. Λουκόπουλος δημοσίευσε αρχειακές πληροφορίες από τον χειρόγραφο Κώδικα της Μονής που φέρει τον τίτλο « Πρόθεσις της Υπεραγίας Θεοτόκου της επονομαζόμενης Μυρτιάς των Κουρητών πλησίον Γουρίτσας και Καλυδώνος λίμνης».

Επίσης αντέγραψε επιγραφή του νάρθηκος που αργότερα σβήστηκε. Και ο Αναστ. Ορλάνδος ασχολήθηκε συστηματικά με το βυζαντινό αυτό μνημείο και παρουσίασε τον αρχιτεκτονικό και τον εικονογραφικό κύκλο του καθολικού, το οποίο πέρασε από διάφορες φάσεις, έως ότου λάβει τη σημερινή του μορφή: **Ο πρώτος μονόχωρος ναΐσκος αποτελεί σήμερα το ιερό,**

ο δεύτερος τον κυρίως ναό και η τρίτη προσθήκη το νάρθηκα. Η προσωνυμία της «Μυρτιάς» συναντάται και σε περγαμηνό Κώδικα του Μεγάλου Σπηλαίου, έτους 1634.

Τα κτίσματα της Μονής καταστράφηκαν **από τα γερμανικά στρατεύματα κατοχής το 1943,** διασώθηκε όμως το καθολικό της. Το κθολικό, αφιερωμένο στα Εισόδια της Θεοτόκου, έχει το σχήμα του δικιόνιου σταυροειδούς εγγεγραμμένου με τρούλλο και διασώζει μερικές αξιόλογες τοιχογραφίες, του τέλους του 12ου έως και του 18ου αιώνος. Ο παλαιότερος ναΐσκος έχει τοιχογραφίες σε δύο στρώματα. Από το πρώτο (του 12ου αιώνος) χαρακτηριστικό δείγμα είναι η παράσταση της Κοιμήσεως της Θεοτόκου και του πρωτομάρτυρα Στεφάνου, έργα μάλλον του ίδιου ζωγράφου. Επιγραφή ιστόρησης του έτους 1491 αναφέρεται στη μνήμη «της Υπεραγίας Δεσποίνης ημών Θεοτόκου και αειπάρθενου Μαρίας της Φανερωμένης».

Βρίσκεται στο νότιο τοίχο του ναΐσκου **και μνημονεύει ότι έγινε «διά χειρός Ξένου του Διγενή εκ Μορέως»** με τη συνδρομή του ιερομονάχου Ιωακείμ, του μοναχού Νικόδημου και της συνοδείας του Ευσταθίου και Θεδώρου. Οι τοιχογραφίες στο αρχικό καθολικό σημαδεύονται από τη μεγάλη προσωπικότητα του ζωγράφου Ξένου Διγενή. Έγραψε σχετικά ο καθηγητής Αθανάσιος Παλιούρας: «Ο Ξένος Διγενής, βαθιά διαποτισμένος από την τέχνη των Παλαιολόγων, σχεδιάζει αριστοκρατικές μορφές με έντονο εσωτερικό βίο. Από άλλη μεριά, η ζηλευτή δεξιοτεχνία και ο ολοφάνερος εκλεκτισμός του, προετοιμάζουν την καινούργια εποχή που θα γεννηθεί με τον ερχομό του από την Κρήτη στην ηπειρωτική Ελλάδα του θεοφάνη (1527). Η Μυρτιά υπήρξε καθοριστικό μνημείο για τη ζωγραφική της εποχής».

Οι μεταγενέστερες, του 1539, έργο ανωνύμου ζωγράφου, ακολουθούν το ίδιο μοναστικό καλλιτεχνικό ρεύμα που την εποχή αυτή αναπτύσσεται στο Άγιον Όρος από τον Θεοφάνη τον Κρήτα και στο Νησί των Ιωαννίνων (Μονή Φιλανθρωπηνών). Οι παραστάσεις του νάρθηκος ζωγραφίστηκαν από μέτριο καλλιτέχνη στις αρχές του 18ου αιώνος. **Από τα λίγα διασωθέντα κειμήλια αξιομνημόνευτα είναι: Παλαιά εικόνα της Παναγίας και άλλη νεότερη του 1659,** δωρεά και με την ιδιόγραφη υπογραφή του Ευγενίου Γιαννούλη του Αιτωλού. Πιθανολογείται ότι η εικόνα της Παναγίας αντιγράφει ως προς τον τύπο την αρχαία εκείνη του 12ου αιώνος που δεν διασώθηκε.

Ειδικοί διατυπώνουν την άποψη ότι **την εικόνα ιστόρησε ο Ξένος Διγενής, όταν ζωγράφιζε το παλαιό καθολικό** (το 1491), η ο Ιωάννης, παρακινούμενος από τον Ευγένιο Γιαννούλη (1659). Αξιόλογος είναι και ο μνημονευθείς χειρόγραφος κώδικας, που υπό τον τίτλο «Πρόθεσις...», περιέχει διαθήκες

διαφόρων ηγουμένων (των ετών 1702- 1821). Σημαντική και συνάμα διαφωτιστική είναι και η μαρτυρία που περιέχεται στην «Ιερά Διήγησι» της μονής του Προυσσού, ότι στο μοναστήρι της Μυρτιάς «εχρημάτισαν ποτέ άνδρες πεπαιδευμένοι και εις την αρετήν περιβόητοι».

Η Μονή είναι ανδρική.

Ημέρες πανηγύρεων: Εισοδίων της Θεοτόκου (21 Νοεμβρίου)
Μεταμορφώσεως του Κυρίου (6 Αυγούστου, παρεκκλησίου)

ΠΗΓΕΣ :

Ημερολόγιο 2008 Μητροπόλεως Αιτωλίας και Ακαρνανίας

http://nektarios-gr.blogspot.gr

ΦΩΤΟ: monastiria.gr